

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 16 października 2023 r.

Znak: WZPS-5.431.1.14.2023.PM

**Pani
Monika Rodykow
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Choszcznie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 21-22 września 2023 r. została przeprowadzona kontrola w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie, przy ul. B. Chrobrego 27a. Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 20/2023 z 19 września 2023 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Patrycja Matuszewska – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem oraz Justyna Jarczewska – starszy inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli była realizacja wybranych zadań jednostki oraz analiza indywidualnego przypadku rodziny zastępczej wskazanej w skardze, która wpłynęła do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 31 sierpnia 2023 r. Kontrolą objęto okres od 1 czerwca 2020 r. do 22 września 2023 r.

akta kontroli str. 1

Podstawy dokonanych ustaleń:

- informacje przekazane przez dyrektora Centrum,
- analiza indywidualnej dokumentacji rodziny zastępczej wskazanej w skardze,
- analiza wybranej dokumentacji prowadzonej w centrum.

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie jest Pani Monika Rodykowska.

Podczas kontroli, weryfikacji podlegały informacje wskazane w skardze z 30 sierpnia 2023 r. dotyczące funkcjonowania rodziny zastępczej ... oraz udzielonej pomocy i wsparcia przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

1. Analiza indywidualnej dokumentacji rodziny zastępczej ...

• Sposób utworzenia i funkcjonowania rodziny zastępczej

Rodzina utworzona ... 2020 r. jako rodzina zastępcza niezawodowa. Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie kandydaci zgłosili się ... 2020 r. ... przeszli niezbędne szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową w okresie ... i otrzymali świadectwo ukończenia szkolenia. Kandydaci spełniali wszystkie wymagania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, mimo to organizator nie dokonał wstępnej akceptacji/kwalifikacji. Stanowi to naruszenie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dyrektor Centrum wyjaśnił, że w okresie, w którym doszło do tej nieprawidłowości dyrektorem Centrum była pani W związku z tym, że po kontroli w powiecie choszczeńskim w dniach 18-21 kwietnia 2023 r. wydano zalecenie w brzmieniu: *dokonywać wstępnej kwalifikacji kandydatów na rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy*, odstępuje się od wydania ponownego zalecenia w tym zakresie. Pierwsze dzieci umieszczono w rodzinie

W ... 2021 r. ... odbyła szkolenie uzupełniające dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i od dnia ... 2021 r. pełniła funkcje rodziny zastępczej zawodowej. W dokumentach rodziny znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie informujące o zdolności do sprawowania właściwej opieki nad dziećmi Opinia psychologa o posiadaniu ... predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej sporządzona była ..., zatem kolejna powinna być sporządzona w W aktach rodziny brak było aktualnej opinii psychologa. Stanowi to naruszenie przepisów art. 45a ustawy. Dyrektor wyjaśnił, że termin opinii ... jednak ... odwoływała spotkania. Następny termin miał zostać ustalony po urlopie psychologa, jednak gdy ... złożyła wypowiedzenie umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej dyrektor uznał, że nie ma konieczności jej sporządzania. W ... 2021 r. została dokonana pierwsza ocena rodziny zastępczej (wtedy jeszcze niezawodowej), której wynik był pozytywny. Druga ocena rodziny powinna być zatem sporządzona w ... 2022 r. W aktach rodziny brak było dokumentów potwierdzających dokonanie oceny rodziny w 2022 r. Niedokonanie oceny rodziny zastępczej narusza przepis art. 134 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym, że po kontroli w powiecie choszczeńskim w dniach 18-21 kwietnia 2023 r. wydano zalecenie w brzmieniu: *oceny rodzin zastępczych dokonywać zgodnie z [...] art. 134 ust. 2 ustawy*, odstępuje się od wydania ponownego zalecenia w tym zakresie.

Umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej zawarta pomiędzy Starostą Choszczeńskim reprezentowanym przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie a ... została zawarta ... 2021 r. Dokument zawiera wszystkie szczegóły określone w art. 54 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W zakresie rozwiązania umowy wyszczególniono tylko sytuacje, w których zleceniodawca może rozwiązać zawartą umowę, natomiast nie określono wprost możliwości rozwiązania umowy przez rodzinę zastępczą. Przywołano jednak zapis, że *Do niniejszej umowy zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej [...]*

oraz w zakresie nieuregulowanym ww. ustawą do niniejszej umowy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny dotyczące umowy zlecenia. Dyrektorowi Centrum wskazano, aby rozważyć ujęcie w zawieranych umowach informacji dotyczącej sytuacji, kiedy to rodzina zastępcza może rozwiązać umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia. W miejscu podpisu umowy widnieje imię i nazwisko osoby tworzącej rodzinę zastępczą. Dyrektor Centrum ustosunkowując się do zarzutu skarżącego, dotyczącego podpisania umowy z datą wsteczną przez osoby wskazanej w umowie, wyjaśnił, że:

.....
Kontrolujący nie mają możliwości rozstrzygnięcia kto faktycznie podpisał umowę, bowiem na dokumencie widnieje imię i nazwisko osoby wskazanej w umowie.

akta kontroli str. 8-32

- **Analiza przyjmowania dzieci**

W dniu ... 2020 r. w rodzinie zastępczej niezawodowej umieszczono rodzeństwo
W dniu ... 2020 r. rodzinę zastępczą opuściła Następnie za zgodą rodziny zastępczej ... 2020 r. w rodzinie umieszczono Rodzeństwo, które dnia ... 2021 r. powróciło do rodziny biologicznej. Dnia 2021 r. za zgodą rodziny zastępczej w rodzinie umieszczono Rodzeństwo W ... 2022 r. przysposobili jedno z rodzeństwa Następnie na wniosek ... organizator przeniósł z rodziny zawodowej ... rodzeństwo i umieścił w innej rodzinie zastępczej zawodowej. Przyczyną przeniesienia dzieci była prośba twierdziła również, że małoletnie są niegrzeczne, niszczą meble i ona nie może sobie z nimi poradzić (niewłaściwego zachowania małoletnich nie potwierdza obecna rodzina zastępcza). W dniu ... 2023 r. u ... (za jej zgodą) umieszczono kolejne dziecko, a ... 2023 r. rodzina zastępcza przyjęła jeszcze 1 dziecko, które zostało przeniesione 2023 r. do rodziny niezawodowej

W związku z powyższym naruszony został art. 53 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Poza Rodzeństwem, kolejne dzieci były umieszczane w rodzinie na miejsca, których nie było. W związku z tym, że po kontroli w powiecie choszczeńskim w dniach 18-21 kwietnia 2023 r. wydano zalecenie w brzmieniu: *nie przekraczać liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zgodnie z art. 53 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, odstępuje się od wydania ponownego zalecenia w tym zakresie.

akta kontroli str. 10

- **Wypłacane świadczenia finansowe, w tym m.in. z tytułu przyjęcia dzieci oraz terminowość wypłacania świadczeń**

Rodzina zastępcza terminowo otrzymywała świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, świadczenie wychowawcze 500+, dodatek z powodu niepełnosprawności ... oraz na utrzymanie lokalu mieszkalnego. Wszystkie świadczenia przyznane były na wniosek rodziny zastępczej.

W aktach rodziny brak było wniosków o świadczenia w związku z przyjęciem dzieci oraz o dofinansowanie do wypoczynku letniego dziecka poza miejscem zamieszkania. Dyrektor Centrum oświadczył, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie umożliwia dzieciom z rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka bezpłatny udział w koloniach letnich. Z takiej kolonii w 2023 r. skorzystało dziecko z rodziny W dokumentacji rodziny zastępczej znajdowały się oświadczenia sporządzane każdorazowo po przyjęciu kolejnych dzieci, w których zawarte było: [...]. *Zostałam poinformowana o przysługujących świadczeniach*

na dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej. [...]. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze.

akta kontroli str. 14-16, 33-35

- **Udzielanie wsparcia specjalistycznego, poradnictwo, udział w szkoleniach**

Wsparcie specjalistyczne, poradnictwo dla rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka zapewniało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie.

Dyrektor Centrum oświadczył, że Rodzina zastępcza skorzystała z dwóch szkoleń dla istniejących rodziny zastępczych w 2021 r. tj.: *Specyficzne trudności związane z realizowaniem pieczy zastępczej, Skuteczna komunikacja z dzieckiem w rodzinie zastępczej.*

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze.

akta kontroli str. 12-13, 39

- **Udzielanie wsparcia w postaci rodziny pomocowej, osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i pracach gospodarskich, korzystanie rodziny z prawa do wypoczynku**

W aktach rodziny nie znajdowały się żadne wnioski o przyznanie rodziny pomocowej ani zatrudnienie osoby do pomocy w opiece i pracach gospodarskich. Brak składania wniosków ... o w/w formy pomocy potwierdził pisemnym oświadczeniem dyrektor Centrum. Dyrektor pisemnie wyjaśnił, że: *W latach 2020-2023 nie wpłynął do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie żaden wniosek o udzielenie urlopu rodzinie zastępczej zawodowej, ani prowadzącemu rodzinny dom dziecka.*

W aktach rodziny znajdowała się notatka koordynatora, z której wynikało, że ustnie zgłosiła koordynatorowi chęć skorzystania z prawa do wypoczynku w okresie Koordynator informuje w notatce służbowej, że: Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym obszarze, jednak wskazano dyrektorowi na konieczności przypominania rodzinom zastępczym/prowadzącym rodzinny dom dziecka o możliwości skorzystania z prawa do wypoczynku na ich wniosek.

Na dzień kontroli 3 wnioski (...) o zatrudnienie osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich nie zostały rozpatrzone pomimo, że rodziny złożyły wnioski w br., w tym jedna uzupełniła wniosek... . Dnia ... 2023 r. do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wpłynęły pisma dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie informujące, że wszystkie wnioski o zatrudnienie osoby do pomocy w ... zostały rozpatrzone pozytywnie oraz sporządzone zostały stosowne umowy w tym zakresie. Pomimo, że w/w wnioski zostały uwzględnione przez dyrektora centrum to bezzasadna opieszałość dyrektora w tym zakresie działała na szkodę klienta i naruszała prawo rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka do uzyskania pomocy i wsparcia w opiece nad dziećmi. W dniu ... do tutejszego Urzędu wpłynęło kolejne pismo dyrektora Centrum z informacją, że 2 umowy o zatrudnienie osoby do pomocy zostały podpisane, natomiast w przypadku ..., osoba wskazana do zatrudnienia, odmówiła podpisania dokumentu.

akta kontroli str. 36-40, 62, 66-81, 99-106

- **Inne informacje ustalone podczas kontroli**

W trakcie kontroli ustalono, że rodzina ... objęta była wsparciem koordynatora. Z notatek służbowych koordynatora wynika, że

Rodzina złożyła wypowiedzenie umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Jako powód ... podała, że podejmuje nową pracę. W odpowiedzi dyrektor Centrum odpisał, że w związku z umieszczeniem dzieci na podstawie postanowienia sądu w rodzinie zastępczej zawodowej, tylko sąd może zwolnić ... z pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla małoletnich. Ponadto dyrektor wskazał, że umowa nie przewiduje możliwości jej rozwiązania ze strony rodziny zastępczej. Co prawda w umowie przywołany jest Kodeks cywilny, zgodnie z którym można wypowiedzieć umowę cywilno-prawną w każdym czasie, jednak przyjmujący zlecenie zobowiązany jest podać ważny powód – art. 746 § 2 k.c.⁴. Według dyrektora Centrum podjęcie nowej pracy, nie jest ważnym powodem do wypowiedzenia umowy. Dodatkowo w piśmie dyrektor wskazał, że termin rozwiązania umowy jest nierealny z uwagi na konieczność uregulowania sądowego pobytu dzieci oraz znalezienia nowej rodziny zastępczej dla dzieci. Dyrektor poinformował, że Starosta Choszczeński nie wyklucza wcześniejszego rozwiązania umowy, ale wymaga to obustronnego uzgodnienia. W dniu, przy okazji rozmowy telefonicznej z pracownikiem Centrum (...), została poinformowana, że w związku ze złożeniem wypowiedzenia umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, podejmowane są w tym kierunku działania. Dnia ciotka rodzeństwa ... wyraziła zgodę na przejęcie opieki nad dziećmi.

W dniu ... Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie w trybie natychmiastowym zabezpieczyło dzieci z rodziny w innej rodzinie/rodzinnym domu dziecka, z powodu braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi przez O sytuacji rodziny został powiadomiony sąd, który wydał postanowienie o zwolnieniu ... z pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla W dniu do Centrum wpłynęło, a rozwiązano umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. W dokumentacji rodziny znajdowała się jeszcze notatka służbowa pracownika Centrum

W ocenie kontrolujących dyrektor Centrum w odpowiedzi na wypowiedzenie umowy powinien poinformować ... o podjęciu działań celem przeniesienia dzieci do innej rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka (co faktycznie uczynił), a po znalezieniu nowego miejsca dla dzieci zostanie rozwiązana umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Wskazany przez dyrektora argument, że podjęcie nowej pracy przez ... nie jest ważnym powodem do rozwiązania umowy, nie jest obiektywny.

akta kontroli str. 42-61

2. Analiza rodzin zastępczych z wszczętą procedurą Niebieskiej Karty

• Rodziny zastępcze z wszczętą procedurą Niebieskiej Karty

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przekazał, że tylko w 1 rodzinie zastępczej - ... została wszczęta procedura Niebieskiej Karty.

Ostatnia ocena rodziny zastępczej dokonana została przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ... 2023 r. – rodzinę oceniono pozytywnie. Dyrektor Centrum poinformował, że procedura Niebieskiej Karty wszczęta została ... i zakończona przez zespół interdyscyplinarny – brak potwierdzenia powyższej informacji w dokumentacji rodziny. Według dyrektora,

Dnia do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie wpłynęło wypowiedzenie umowy na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej przez Rodzina podała, że w związku ze zmianą miejsca zamieszkania prosi o zabranie z ich rodziny do

Na dzień kontroli dyrektor Centrum przygotowany miał już projekt porozumienia ws. rozwiązania

⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 poz. 1610 ze zm.)

umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej (zatwierdzony przez radcę prawnego). Dokument oczekiwał na podpisanie przez obie strony. W trakcie sporządzania niniejszego wystąpienia uzyskano telefoniczną informację od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, że została rozwiązana umowa z o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, a został przeniesiony do

W analizowanym przypadku kontrolujący nie stwierdzili nieprawidłowości w działaniach jednostki.

akta kontroli str. 64, 82-98

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	- brak aktualnej opinii psychologa o predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, - brak rozpatrzenia wniosków o zatrudnienie osoby do pomocy
przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	- zaniechanie - opieszałość
skutki stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	- błąd formalny - rodziny zastępcze/rodzinny dom dziecka bez pomocy osoby przy opiece nad dziećmi i pracach gospodarskich
osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	dyrektor Centrum, koordynator
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	3/2023
wystąpienie otrzymują	1) Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu podniesienia jakości pracy placówki

wydają zalecenia

znaczące:

- na wniosek rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka zgodnie z art. 57 ust. 1a oraz art. 64 ust. 2 zatrudniać osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i pracach gospodarskich bez zbędnej zwłoki;

zwykłe:

- dokumentować spełnianie przez rodziny zastępcze wymagań zawartych w art. 42 ust. 1 pkt 5b w zw. z art. 45a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

Właściwe podpisy na oryginale